

A „KELET” előfizetési díja:  
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva  
Egész évre . . . . . 16 frt.  
Félévre . . . . . 8 „  
Negyedévre . . . . . 4 „  
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr.  
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői szállítás:

Pótlár 4-ik szám, havá a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESEB CÍKKEK DÍJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Anyagi érdekeink keleten.

II.

Említém a mult alkalommal, hogy mi ez idő szerint egyebet sem teszünk, mint hogy szidjuk az okkupációt, dühöngünk, szenvedélyeskedünk, tombolunk s némelyek „vak titú-zók”-ben annyira mennek, hogy ott hagynák nyomorult módon elveszni Boszniában a ma-gyar katonát élelem és munició nélkül: de hogy küldenének az annyiszor megsíratott magyar katonának forspontot!

De mit csinál az élelmes és számító osztrák, míg mi idehaza agyontépázzszuk egy-mást. A míg mi nálunk, hála Pestmegye nagy-bücsöségű alispánjának, a forspontot orszá-gos gravaminális politikának fogják föl, az-alatt „több bécsi tőkepénzes összeállt, hogy Boszniában, Hercegovinában birtokokat vásá-roljanak s béreljenek, erdőségeket szerezzenek, bányá-műveket alapítsanak, egy szóval, az ottani mező-, erdő- és bányagazdaság emelő-sére szolgáló mindenféle vállalatokat létesít-senek, szerezzenek, üzenek és árusítsanak. E cél elérésére a szükséges felvételek maguk-ban a megszállt tartományokban meg fognak indíttatni s ez okból a konszorzium két tagja, egy mérnököt és egy geológót vévén maga-mellé, rövid időn szemlé- és tanulmányozási út-at tesz Boszniában és Hercegovinában, hogy a céljaikra szükséges adatokat összegyűjtsék.”

Hát legalább tesznek valamit az osztrák-kok. Mi meg semmit. Nem avatkoznak ők a katonai dolgokba, nem csapnak országos skan-dalumot a forsponttal, hanem szép csendesen nekilátnak a munkának, tanusítván ezáltal azt, hogy van értékük a helyzet megváltozása iránt; hogy igyekeznek a változott helyzetet javuk-ra kizsákmányolni; hogy sietnek megvetni anyagi jövőjük alapját keleten. Nincs kétség benne, hogy az osztrákok részéről e mozga-lom nem fog ennél megállapodni. Most még csak a kezdet elején vannak s az első kísér-let széles körökben fog figyelmet ébresztetni s hasonló kísérleteknek és vállalkozásoknak fog lokést adni. Mi pedig souverain módon ignoráljuk az egészet s ha továbbra is ezt tesszük, azaz, ha továbbra sem teszünk sem-mit, azt fogjuk vele elérni, hogy mire mi észre térünk, az osztrákok urai lesznek a ke-letnek; mi pedig abban fogunk elégtételt ke-recsni, hogy — more patrió — szidjuk majd a kormányt, mint a bokrot, hogy miért en-gedte az osztrákok kezére jutni a keletet; miért engedte elhatalmasodni az osztrákokat a keleti piacon és versenyterén.

Az osztrákok tisztában vannak maguk-

kal. Hagynak minket üzni a magas politikát és veszekedni, a mennyire csak nekünk tét-szik s örülnek is rajta, hogy mi ezt tesszük, elvonva figyelmünket a legvitalisabb érdekek-től. Lapjaik uni sono sürgetik a szisztek-no-vii vasutvonal kiépítését, nem katonai, nem stratégiai czélokból, hanem igen is anyagi érdekekből; mert látják és tudják, hogy ha a nevezett vonal kiépül, Bécs per déli-vasut egyenes vasuti összeköttetésbe lép Bánjaluká-val, a bosnyák vasut végpontjával, honnan aztán még csak Mitroviczáig kellene kiépíteni a pályát, hogy Ausztria direkt vasuti össze-köttetésbe lépjen Szalonikival s ezáltal az aegaei tenger vidékével; miután már ama tá-jakon az osztrák-magyar Lloyd-hajózási tár-sulat után, melyből a legnagyobb hasznót úgy is Ausztria huzza, eddig is fentartja az összeköttetést s még csak a szárazföld felől kellene új tért foglalni és a meglevő össze-köttetéseket gyarapítani.

Az osztrákok ugyancsak verik a vasat ez érdekekben, szemelött tartva a Bécs-Novi-Bán-jaluka-Mitrovicza-Szaloni ki vonalat. Ennek lé-tetését el is fogják érni s egy szakemberünk nézete szerint hiában is igyekeznének azt meg-husítani akarni, a meghusítás nem álland ha-talmunkban, hanem sokkal okosabban cselek-szünk, ha siettetjük a Pest-Zimony-Belgrád-Nis-Konstantinápolyi vonal kiépítését, nem csak, de előkészületeket teszünk arra, hogy legyen mit kivigyünk, ha megnyílandott ez utóbb említett vonal s főleg arra törekedjünk, hogy hamarabb nyíljk meg, mint amaz.

A társadalom részéről ez irányban nem történik semmi, a kormány részéről pedig a lapok legujabb értesüléseiből tudunk annyit, hogy Andrassy gróf és Risztics Berlinben vasuti és kereskedelmi szerződést kötöttek, mely Belgrádban legközelebb mint szentesített tör-vény ki is lön hirdetve. Ausztria-Magyaror-szág, Szerbia, Törökország és Bulgária meg-hatalmazották Bécsben össze fognak jöni, ta-nácskoznak az Alexinác-Mitrovicza, Alexi-nác-Belova és Belgrád-Nis közt építendő vasut iránt, melyeket Szerbia 3 év alatt köteles kiépíteni.

Ezen előkészületek méltán figyelmet ger-jeszthetnének az ipari és kereskedelmi, meg bankár-körökben, hogy a magok részéről is meglegyenek minden előkészület a bekövet-kező nagy napokra.

De a bécsiek még másfelé is terjesztik ki figyelmüket. Összeállt egy bankár-consor-tium s a bucaresti kormánynak javaslatot tett a vörös-torony-pitesti vasut-vonal kiépí-tése iránt. A román kormány kedvezőleg fo-

gadta az ajánlatot s ígéretet tett a konsor-cziumnak, hogy a törvényhozás elébe terjeszti pártolólág az ügyet s törvényjavaslatot készít, melyben a pitest-bukarest-csernavodai vonal államköltségen való kiépítése lesz javaslatba hozva, mi által N.-Szeben Várnával, vagy is a Feketetengerrel lépne egyenes vasuti összeköttetésbe.

Ime tehát, mindenfelől új láthatár, új piac ígérkezik megnyílni. Legyünk szemesek és tevékenyek! Sz. Gy.

— Az országgyűlési pártok, miután a pótválasztások is megtörténtek, következőleg ál-líthatók össze: van 245 szabadelvű párti, 146 ellenzéki, 6 nemzetiségi, 16 párton kívül álló. Az ellenzékből 71 egyesült ellenzéki, 75 szélső baloldali s így a szabadelvű pártok — számi-táson kívül hagyván a párton kívül állókat — 99 többsége van. A horvát tartománygyűlés által küldendő 35 képviselő az összeállításnál nincse-nek számba véve.

Bosznia megszállása.

A mohamedán lázadók már nem csak az osz-trák-magyar csapatokkal, hanem a rendes tör-ök hadsereggel is formaszzerű háborut visel-nek. Trebinye városában, a romaik egykori Tre-buliumában, mely mint kereskedelmi város, mais jelentékeny s a dalmát határtól csak öt órányira van, a török lakosság legközelebb fellázadt. De a helyőrség Szulejman pasa alatt a városból a vár-ba vonult vissza s nem csatlakozott a fölkelők-höz. Ezek megtámadták a török katonaságot is s most az erődöt ostromolják. Megtörténhetik tehát, hogy a bekerített és ostromolt török helyőrséget osz-trák-magyar csapatok fogják fölszabadítani. Ez az eset is eléggé bizonyítja, hogy a rendes török csa-patok csak ott csatlakoztak a mozgalomhoz, a hol a lázadók tulerejének nem tudtak ellenállani.

Szerajevoból írják aug. 25-éről: Ma tar-tatott meg az ünnepélyes Tedeum Bosznia felsza-badtátsáért egy a katolikus, mint a görög-keleti egyházban. Philippovich főparancsnok, az összes törzskar és a Szerajevóban állomásozó ezredek majdnem minden tisztje megjelent. A pap a fő-parancsnokot az előcsarnokban várta, és mise után megható beszédet tartott, mire a néphymnus kö-vetkezett. Az imaházon a következő felirat állt: „Éljen legkegyelmesebb urunk I. Ferencz József császár és király, éljen hadvezére Philippovich; él-jen a vitéz hadsereg!”

Innen a görög-keleti templomba vonult a dí-szes társaság, melynek magas tornyán két fekete-sárga és egy szerb zászló lengett. Ez gyönyörű

nyörű virágágyakra nyíltak. Kevés régi ház bir ily kellemes kinézéssel, mint a sasvári lak, és ezt nagy ablakainak s a rajta tett számos javítások-nak köszönhetle. A bejárat a ház közepén volt, s három-négy széles, de alacsony lépcső-fokon jutott az ember annak belsejébe. Gazdag színpompájú festett ablakok veték kék, piros, violaszín, zöld és aranyozott fényüket, az előcsarnok kőköszkázatára. A előcsarnok mindenki oldalán szobák voltak szép nagy világos szobák, melyek mind igen la-kállyosaknak néztek ki, dacára, hogy minden oly fényes volt bennük.

A nagy széles ablakokon át fényesen sütött bé a nap, de melynek hevét csinos redőnyök ál-tal leheté mérsékelni. Szép, barátságos külsejű lakás volt meglehető közel Londonhoz. A birtok nagyon jó karban volt tartva, At-kinsonné által, s mi a hozzá tartozó földeket il-leli, az évenként legalább két ezer font jövedel-met adott birtokosának, de ennél még sokkal többet is lehetett volna kapni belőle. Midőn Raynor őrnagy a nap folytatában fiá-val együtt megérkezett oda, lábai miatt egészen késésgbe volt esve. Mr. Street, az elhalt At-kinsonné ügyvéde és meghatalmazottja fogad-ta őket. Fivére volt Mr. Street Edwinnek, az Atkin-son bank üzletlársának. Street János volt az idősbik a két testvér közt, mintegy hatvan éves, kit Londonban mindenki úgy ismert, mint nyu-godt, komoly férfit. Modora tartózkodó s épen nem barátságos, s meglehető szigorú és igazságos ember volt. Midőn a bérkocsi, mely az őrnagyot és fiát a közelebbi vasuti állomásraól odáig szállítá, meg-állt a kapu előtt, Mr. Street kiment eléjükbe. Kisded ember volt, szemüveget viselt, világos hi-deg tekintetű szemekkel és nagyon ritkás hajjal. — Örülök, hogy eljött ön Raynor őrnagy.

egyház; hat év előtt épült bizanti-orosz stýlben építve. Philippovichot a vladika és a püspök fo-gadták és a diszhelyre vezették, mely felett a császár virággal díszített képe függött. A püspök szép beszédet mondott.

Philippovich visszaférte után rötkön mind-két egyháznak egyenként 400 frtot ajánlott fel a következő sorok kíséretében: A cs. és királyi csa-patoknak folyó hó 19-én Szerajevóban történt be-vonulása emlékére indíttatva érzem magamat a szerajevói görög-keleti (illetve a katolikus) egy-háznak 400 frtot adományozni azon egyetlen fel-tételt mellett, hogy e tőke kamataiból e napon min-den évben a keresztény lakosságnak a nyomástól történt megmentése emlékéül ünnepélyes isteni tisztelet tartassék.”

A Pol. C. e hó 2-áról jelenti Raguzából: A Boszniában levő rendes török katonák többsége Novibazár irányában távozik. Kolanuban összeüt-közés volt 2 zászlóalj nizam és a mohamedán la-kosság közt, míg utóbbi megszállta az ottani er-dődményeket, a rendes csapatok Novibazár fe-lé távoztak. Tegnapelőtt a montenegrói fejedelem három leánya Czetinijéből Trieszten át Péter-várra utazott.

Bródból következő furesa híreket távira-toznak: Egy kereskedő volt katonatiszt, ki ma délben Lozniczából Janján és Bjelinán keresztül ide jött, azt beszéli, hogy török genie-tsiztek Bje-linából második Plevnát csináltak, és hogy nemcsak nagy erőfeszítésre, hanem ter-vszerű ostromra lesz szükség, hogy azt elfog-lalhassák. A Drinátlól kezdve, Amalja és Patko-vice faluk mellett vonulnak el a nagyszerű földérdítvények Dugópoljeig és azután Ohursz-kán keresztül a Brodnari mosárook mentén visz-sza a Drináthoz Medjaizsi faluig. Bjelinát erősen ellátták élelemmel és hadi szerekkel. Az élelmi és lőszereket éjjel hozták, mintha csak a földből teremtetnék volna, honnan, az mostanig is titok. Bjelina helyőrsége most már jelentékeny, de ugy látszik, hogy későbbre még szaporíttatik.

A „Neues Wiener Abendblatt” a bosnyák hivatalos lap szerkesztője, Lukes tollából egy tá-virati tudósítást hoz, mely a bosnyák felkelés tör-ténetét rajzolja. A tudósítás szerint a bosnyák népesség az előkelő elemek már jóval a kongres-sus kezdete előtt ohajították az Ausztriával való egyesülést. A török csapatoknak már első vesz-téségei után, ez elemek Z ágrábbal összeköt-tetésbe tették magukat s az osztrák-magyar csa-patok bevonulását kérelmezték; az időben azon-ban Ausztriától semmi biztató szót nem kaptak. Ezután következett a — sürgöny szerint — a török kétszintség időszaka. — A boszniai kor-

— S én pedig rendkívül örvendek, hogy önt itt találom, felelt az őrnagy, barátságosan kezét nyújtva neki. Ön nélkül egészen zavarban volnék itt, levelét ma reggel kaptam.

— Tegnap este kaptuk a tudósítást Atkin-son asszony haláláról. A kocsi maga jött be, je-lentést tenni, s én azonnal irtam önnök, jegyzé meg mr. Street. Mert miután ön az egyedüli ör-kös, pár kisebb hagyatékot kivéve, s egyszer-mint a végredelelt végrehajtó is, tehát gondol-tam, hogy mindenesetre szükséges itt jelenléte.

— Igaz, felelt az őrnagy. S ön mikor ér-kezett ide?

— Ma reggel jöttem ki.

— Mi Károlytól oly sietve indultunk el ha-zulról, hogy le ne késsünk a tíz órai vonatról, hogy elfeledtem felhuzni jobbik csizmámat. Ká-roly mind kacagott érte az utón. Ön nem is je-méri meg öt Street, legidősb fiamat és örökösö-met. Jer ide Károly, hogy mulassalak bé mr. Street-nek.

Károly a nyitott ablaknál állt. Soha nem látott gyönyörűbb vidéket, a mint az, e juniusi napon csillogón elibe tárult. Éppen szénagyűjtés volt, mint oda át Sommersetben, s a finom üde illatot a szél egész az ablakig hozta el. A füvel bennőt tér kitűnően volt gondozva, a virágoso-portok izletesen rendezve, s itt ott szép bokrok s apró cseméték. A távolban is gyönyörű tájkép bontakozott ki, kedvesebbet még csak gondolni sem lehetett. Az előkelő külsejű Sasvár mögött egy kis falu, Grassmere füstje szállt fel. Itt valóban mindenki feltalálhatta azt, mit szíve ohajt. Károly felsohajtott, midőn apja felszólítá-sára visszafordult, különös előszerzetettel viseltetett a természet szépségei iránt.

„Ha másnak jutott volna e hely, gondolta magában, mennyire irigylendm most, miután már

Hirdetési díjak

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdi minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eck-haus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapest. Haasenstein és Vogler hirdetés köv. irodája. Weiss Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wallzeile 18. és Budapest Szervitátor 5. sz.

Nyitlári cikkek

gármond sora után 25 kr. ártandó.

mány együtt működött a legalsóbb népelemekkel. — Az ugynevezett „tartományi kormány” csak áleza volt, mely mögé a török bujtoztatás rejtő-zött. Hafiz pasa megjelenése Filippovich előtt is — pusztá alakoskodás volt. Midőn Filippovich öt felszólítá a főhadiszálláson való maradásra, Hafiz pasa azzal ötttöte el a kívánatot, hogy visszaté-rese végett tuszokat állított. — Mindebben egy szó sem volt igaz, Hafiz pasa tu-szokat nem is állított. Tudósítását így vég-zi: A felkelés fővitékesének egyesegyed-ül a konstantinápolyi kormányt lehet tekinteni. Mazhar és Hafiz pasa konstantiná-polyi utasítások szerint jártak el. Hadzsi Loja és mások a konstantinápolyi hátlienség és szószegeés vak eszközei voltak.

Erre, az eseményeken kívül az is bizonyíték, hogy a tartomány el van ársztva katonával, lőszerral, fegyverrel, melyek mind Konstantinápoly-ból kerültek oda. A békealkudozások, a kongres-sus és állam fizetéseképtelensége daczára folyton ér-keztek a lázongó tartományokba szállítmányok.

A „Bosans o Hercegovacka Novine” című hivatalos újság első száma jelent meg. A vezér-cikk a bosnyákok s hercegovczokhoz fordul val-láskülönbség nélkül s kijelenti, hogy csapataink barátokként jönnek a tartományba; megvilá-gosítja a fölkelők ellenséges igatzásait, kemény büntetésekkel fenyegeti őket, a nyugodi lakosok-nak megígéri a vagyonbiztonságot s vallási szabad-ságot s a jövő reformokról is beszél. A cikk vé-ge a következő: „Ha a gonoszokra a császár egy keze sujtólóg nehezedik, úgy ugyanazon csa-szár másik keze a jókat négy százszázéves rabságból és nyomorból a szabadság, jőlt s az emberi mőt-sóságnak megfelelő élet fokára emeli. Reszkes-senek és féljenek a rosszak! Mert ki lesznek irtval De üdv a jóknak! Elhagy-ott árvaókból szabad, szerencsés emberek lesznek. Erre gondoljatok cselekedeteitekben! A tárczában egy ferenczrendi ádvölzi egy költeményben az új korszakot. Felelős szerkesztő Lukes tudósító.

Külföld.

Az osztrák-török conventióra vonat-kozó tárgyalások az Allg. Zig egy pérai távirata szerint már megszakítottak s Konstantinápolyban Karateodory pasát, ki állítólag külügyminiszternek van kizemelve, rövid időn visszavárják. — Londo-ni táviratok pedig azt jelentik, hogy Zichy gróft kormányt értesítette, hogy bár ugyan még a con-ventió nincs megkötve, mindazáltal reményeség van annak létrejöveteleire, ha a porta az occupa-tiót „megkönnyíteni” akarná. — A Reuter iro-dának jelentik Konstantinápolyból augusztus 30-áról:

láltam. E perczen teljességgel nem gondolt a pénzkérdésre.

Mr. Street fűrkszőleg tekintett réá, midőn megfordult.

Egy magos karcsu fiatal embert látott ma-ga előtt, kinek arca kissé közönyös, hogy ne mondjam büszke kifejezést öltött.

„Ez egy kevély ifju dandy, ki azt hiszi, hogy a világ csak őrette áll fenn,” határozta el magában az ügyvéd.

— Minő pályát választott magának? ifju ur, kérdezte Károlytól.

— Még éppen semminőt, válaszolt Károly, mielőtt arra gondolnék, az egyetemre kell még mennem, ha egyáltalán gondolok is arra.

— Jobban teszi ön, ha pályát választ ma-gának, szolt mr. Street, röviden. Semmi életmód nem oly kellemes, mint az, mely rendes foglal-kozást ad nekünk, és semmi nem oly rossz izü, mint a henyesség.

— Már az igaz, jegyzé meg az őrnagy, mióta elhagytam a szolgálatot, úgy érzem ma-gam, mint a hal a szárazon. Alig kezdődött el a nap, már is várom, bár vége volna, mert soha sem tudom, mivel foglaljam el magam.

— Éppen arról beszélt velem néhány hét-tel ezelőt Atkinson asszony, azt mondta, jobb lett volna, ha ön nem mondott volna le a szol-gálatról.

— Bizony ezt én is sokszor gondoltam. Szegény Anna! Bánom, hogy nem találkoztam vele gyakrabban, de sok csodálatosság volt ben-ne. Valjon sokat szenvedett végóráiban?

— Nem, egészen csendesen mult ki, csak úgy kialudt benne az élet. Fenn a veres szobá-ban van kiterítve, én már voltam ott. Jó asszony volt szegény, de mint ön is őrnagy, megjegyzé, szeszélyes, nagyon szélsőséges.

(Folyt. köv.)

A „KELET” TÁRCZÁJA.

EDINA.

Angol regény.

KÉT KÖTETBEN.

Írta:

WOOD ASSZONY.

ELSŐ KÖTET.

Tizenötödik fejezet.

Edinát várják.

(49-ik fejtatás.)

— Károly szeretett volna ügyvéddé lenni, de az őrnagy mit sem tehetett érte pénznélkül. — Tudod mit tettem volna én, Mari? bé-adtam volna valamely ügyvédi irodába, hogy mig valami jobb sors jutna részébe, szerezzen egy kis tudományt magának.

— Erre soha sem gondoltunk, felelt Ray-norné, de tán Károlynak sem lett volna ez inyére.

— Talán nem, én azonban mégis megki-sérttettem volna Franczi bácsi helyében. Nincs ro-szabb fiatal emberre nézve, mint a henyesség és semmit tévés. Olvasott Károly valaha jogtani könyveket?

— Soha, csakis regényeket.

— És pedig annak sok hasznát vehette volna. Mennyi sok drága időt vesztegetett el ő Mari. Ezek az ifjai évek legbecsessebbek az em-

Sasvár nem volt nagykiterjedésű, de egyike a Kenti grófág legszebb birtokainak.

Szürke kőből épített hosszú ódon ház volt, itt-ott repkénynyel benőt falakkal.

A régi nagy ablakok némelyikéből kiszed-ték az apró, kerek üvegtáblákat s helyettük (az őszhang hátrányára, a mint sokan mondták,) szép tükör üvegeket tettek bé. Az ajtók mind csinos alaku terrasse-okra, enyhe pászintos helyre s győ-

„A portához újabb, a conventiot illető javaslatok Bécsből nem érkeztek. Anglia, hir szerint, ajánlotta Ausztriának a conventio megkötését, mert abban látja az egyedüli eszközt, hogy jövőben normális helyzet állapítható legyen az Ausztria-Magyarország és a porta közti viszonyra nézve. Az eddigi Konstantinápoly és Bécs közötti tárgyalások a novibazári kerület occupatioja tartamának meghatározására vonatkoznak, mely tartamot a porta lehetőleg megszorítani szeretné. Törökország azon indítványa, hogy a novibazári kerületet megszálló osztrák magyar csapatok nem nagyszámúak legyenek, elutasított.”

A bolgár kegyetlenségekről szóló jelentések levélváltásra adtak okot a szultán és a császár között. Abdul Hamid félretekintő, becsésszerű kiutalásokat, melyek által a mohamedánok elleni kihágásoknak vége vessék. Sándor császár erre kijelentette, hogy a jelentéseket tulzatkannak tartja, mivel az orosz tábornokok szigorú utasításokat kaptak, hogy a kegyetlenkedéseknek elejét vegyék.

Bukarestből tájékozik a „Times”-nek: aug. 30-án több kozák ezred 64 ágyúval, 280 löszeres kocsiival és számos betegszállító kocsiával Gyurgyevó felől jött keresztülvonult Bukaresten a Oroszország felé folytatja útját.

A Bulgáriából érkező hírek szerint a bolgárok nagyon készülnek arra, hogy saját nemzetbelijüket választanak meg a fejedelmi trónra; az orosz kormány ellenben, mint tudva van, Battenberg herceget, a császár rokonát jelölte a bolgárok nemsokára tapasztalni fogják, mennyire föl vannak „szabadítva.”

A Szedán-nan nap az idén nem valami vig volt Németországban. „N. L. C.” legalább ily szomorúan üdvözi a németek nagy diadal-napját: „Az idők aggasztó jelei nem engedik felülkerekedni a nemzeti felpozícióval szembeszálló papokra való örvendés visszaemlékezését. A birodalmi alapításának nyolczadik évében, oly birodalmi gyűlésünk van, melynek majd felerősze ellenséges, vagy teljesen közönyös állást foglal el a nemzeti ügyekkel szemben. S e romboló, forradalmi és államellenes törekvések baljóslatu hatalmával szemben az államot fenntartó tényezők elkeseredett harcban állanak egymással. A választási küzdelem a pártidő és személyes elkeseredés gonosz üledékét hagyta maga után. Azon célok és érdekek tudatát, melyek az állami és társadalmi rendünk alapján álló néprétegek közt köztösek, a lázas párt-buzgalom gyakran elhomályosította. Oszálygyűlölet, vallási fanatizmus, pártidő, s általános pessimizmus dölja aggasztó módon népnünket. Ezek valójában szomorú jelenségek.”

## Hivatalos jelentések a bosnyák belviszonyokról.

Az osztrák főlhivatalos „Wiener Abendpost” közli a szerajevói volt osztrák-magyar főlkonulnak Andrássy grófhoz intézett tudósításait melyeket, miután kellő világításba helyezik az okkupáció előtti bosnyák viszonyokat, az alábbiakban ismertetünk:

Szerajevó, május 10.

A fényes portának a boszniai tartományi kormányhoz intézett kérdésére: vajjon az Ausztria Magyarországra menekült bosnyák parasztok viszártérhetnek-e már most bérelt birtokaikra, és vajjon elegendő oltalmat és megélhetési módot találhatnak-e Boszniában, bizalmas értesüléseim szerint, néhány nap előtt válaszolt a vali. Mazhar pasa ez ügyet mint szigorúan bizalmasat tekintette, és nem tárgyalta azt a tartományi tanácsban. Azon kertletek közigazgatási főnökeinek megkérdezték véleménye szerint, melyekben a menekültek laknak, és a hozzá közel álló néhány nagybirtokossal folytatott bizalmas beszélgetés nyomán, nagyjából úgy nyilatkozott, hogy jelenleg még nem lehet visszahozni a menekülteket birtokaikra, mert egyrésztől házaik le vannak rombolva, nincsenek földmívelési eszközök, gazdasági állapot és élelmi szerek, másrészt pedig sem a tartományi kormány, sem a földbirtokosok nem rendelkeznek pénzzel, hogy a hiányzó tárgyakat bevásárolják.

A mint ismételve volt szerencsém jelenteni excellenciának, és a mint a váli előtt is ismeretes, a nép lemondott minden reményről, hogy a fényes porta uralma alatt valaha helyreálljanak a rendezett viszonyok. A váli ez okból nem vitte az ügyet a tartományi tanács elé, és joggal félt attól, hogy a tanács tagjainak többsége ki fogja jelenteni, hogy a boszniai állapotoknak idegen hatalom által való rendezése elkerülhetlen szükségessé lett, melybe nemcsak bele kell nyugodni, hanem a melyet az ország javára a lehető leghamarabb elő is kell mozdítani,

Szerajevó, május 30.

E hó 23-kán titokban fölíratot kezdtek körölni a mohamedánok közt. A fanatikusok gyanút ismert imámok: Kaukdsia és Jamak házról-házra gyűjtötték az aláírást, szóval magyarázták meg a fölíratban foglalt követeléseket, és ajánlották, hogy tartsák azt legnagyobb titokban.

Négy napig beszélt a fölíratról a lakosság, a nélkül, hogy igazán ismerne tartalmát. Azon mohamedánok, a kik aláírták, a legelsőbb osztály-

ból valók és olvasni nem tudnak. Ezek olyan furcsa dolgokat beszéltek a fölírat tartalmáról, hogy a földesurak, a kik itt is a többséget képezik, a legrosszabbtól tartottak, a műveltek ellenben vonatkokat elbírni azokat. Ugy látszik, csak Mazhar pasát avatta be a két imám a dologba. De 27 kéig is hallgatott az igazi tartalomról. A fölizgatott kedélyek képződése számára tehát tág tér nyílt öt napon át.

A keresztyének nagy aggodalomba estek, mert azt beszéltek nekik, hogy a fölíratban a harangok levételét, valamennyi keresztyén hivatalnok elbocsátását és a török vallási törvények, a seriatának alkalmazását kívánják minden jogi esetben. Az oszmanliknak azzal hízlegetek, hogy a fölírat követeli, hogy az idegen hivatalnokok elűzessenek, a boszniai és hercegovinai mohamedánok mindnyájan szoros szövetséget képezzenek, hogy saját erejükből akadályozhassák meg az ország átengedését Montenegró, Szerbia vagy Ausztria-Magyarország részére; állítólag azonnal autonóm országgyűlést is akartak összehívni, és jóléti bizottságot választani, a portának pedig nem akarták megengedni, hogy az ország beleegyezése nélkül rendelkezék. Végülre nem lett volna szabad ezuttal katonákat sorozni.

A katonai daranaszokot, az oszmán és keresztyén hivatalnokokat, végre a muzulmán és keresztyén notabilisokat is sötétben hagyták tapogatózni a fölírat tartalma iránt, és ezek már bizalmatlankodni kezdtek a fölkormányzó iránt és megemlékeztek arra a szerepre, melyet a dseddai és damaskusi vérengzés alkalmával játszottak a török kormányzók. Mazhar pasa 27-én jónak látta kijelentkezni, hogy ő olvasta a fölíratot, a mely csak azt foglalja, hogy minden bosnyák és hercegovinai egysüljön az ország védelmezésére Montenegró, Szerbia és Ausztria-Magyarország ellen, továbbá azt a kérelmet, hogy a kormány az országgyűlést által leendő ellenőrzése céljából autonómiát kapjanak.

Sok ezer szökevény és szökölködő hercegovinai menekült tartózkodik Szerajevóban és környékén. Hadszi Loja a híres bandita, hirszerint színész itt van. Félek tőle, hogy a fanatikus nép roszra magyarázza a fölíratot és ez forradalomra adhat okot. Az itteni hatóság is tarthatott ilyesmitől, mert a magánpuskaporátakat mind a kaszárnnyába vitte a városból.

A bródszerajevói uton ismét megtámadtak a szökevények tizenkét osztrák fuvarost, és elvették pénzüket és óráikat.

Szerajevó, jun. 12.

Ma kaptam meg a jelentést az itt szervezett népbizottság tevékenységéről, melyet az a múlt héten kifejtett.

E hó 8-án csak a muzulmán bizalmi férfiak gyűltek össze, és megállapodtak, hogy írást nyújtanak be a valihoz, melyben a város mohamedán lakosságának nevében kérik fogják, hogy népgyűlés szerveztessék és abban a mohamedánok, orthodoxok, katolikusok és zsidók is képviselve legyenek, a melynek hivatása lesz megővni az ország és a lakosság érdekeit, és képviselni azt a hatóságok előtt. Mindegyik vallásfelekezet külön ügyeit csak az illető vallásfelekezet képviselői fogják elintézni az egész ország érdekeit pedig és azokat, melyek nem vonatkoznak valamelyik hitfelekezetre, a nép összes képviselői fogják tárgyalni.

A népképviselőkből 12 török, 2 orthodox, 2 katolikus és 1 zsidó tagot fogunk küldeni Szerajevóba, ezenkívül a mosztári, travniki, bihási, banjalukai, zvoniki és szenicai kerületek mindegyike egy-egy muszulmán és keresztyén képviselőt.

Ezt az írást még az nap átadták a valinak a tanácsülésben. A vali fölvásta a kérvényt, és megkérdezte a tanács véleményét. Midőn a tanácsok kedvezőleg nyilatkoztak a kérvényről, a vali is beleegyezett a mohamedán bizalmi férfiak kérésébe.

Ezután megválasztották a szerajevói képviselőket: A mohamedán notabilisok közül: Szunula effendi Szokolovics államügyész, Musztaj beg Fazilpascis tartományi tanácsos. Ragib effendit, a városi hatóság elnökét, Asszim effendit tartományi tanácsost, Mehemed beg Kapitavovics országgyűlési képviselőt. — A mohamedán nagy birtokosok közül Mahmud effendi Muficsot, Musztafa effendi Szaricsot, Szabit effendi Haszimagicot. — A mohamedán kereskedők közül Ahmed effendi Szorot, Muhamed aga Kapitavovicsot. — Az orthodoxok közül: Petraki effendi Petrovicsot, a hadsereg szálitóját, Jevtanovics Demeter kereskedőt. — A katolikusok közül Fra Grgo Marticsot, a a franciskánusok ágensét, Szacsija Péter országgyűlési képviselőt. — A zsidók közül: Salamon effendit. Utólagosan megválasztották még az orthodoxok: Riszto Besszara, Trifkovics Jakab és Damjanovics György kereskedőket.

Szerajevó, jul. 7.

Excellenciád legújabb utasítását, csapataink bevonulását illetőleg, Bosznia és Hercegovina kormányzásának átvétele céljából, e hó 4-án délután kaptam meg.

Mindenek előtt arra kellett ügyelnem, hogy a török hivatalnokok akadályozva legyenek tapintatlanságuk és hazudásuk által félrevezetni a népet és azt kihágásokra indítani. Egyedüli eszköznek, mely e célból rendelkezésemre állott, azt

tartottam, hogy azonnal és személyesen informálom néhány befolyásos mohamedánt az ország politikai helyzetéről, aztán pedig, a mennyiben időm lesz, hatni fogok a hivatalnokokra és a katonaságra.

Beszéltem tehát . . . béggel, egy fölvilágosult bosnyák hazafival; ez biztosított, hogy teljes erejével gondoskodni fog, hogy barátságosan fogadják csapatainkat. Ő aggodalmát fejezte ki, hogy a boszniai öns és néprontó politika bihágásokra viszi a fanatikus és vagyonatlan tömeget, és nagyon ezélszerűnek tartotta eljárásomat, mert így idejök lesz a notabilisoknak a nép előkészítésére, Dicsérte excellenciának a hivatalnokokról való gondoskodását és meggyőződését fejezte ki, hogy a mi kormányzásunk alatt átölt néhány év múlva örvendést jövőt várhat az ország.

. . . bég is örömmel fogadta tudósításomat. Megígért, hogy a hol birtokai és barátjai vannak, mindenütt igyekezni fog, hogy jól fogadják csapatainkat. Megjegyezte még, hogy a boszniai józanabb mohamedánok lassankint mind beleilleszkednek a conferentia által alkotott politikai helyzetbe. Csak az alsóbb osztályok egyes embereiért nem lehet jól állani.

. . . effendi azt mondta nekem, hogy ő mindig nyíltan hangoztatta, hogy Bosznia és Hercegovina ezentul csak osztrák magyar igazgatás alatt lehet. Minthogy a porta már évek óta képtelen kezelni itt a kormányzást és a conferentia elhatározta e tartományoknak Ausztria-Magyarország által való kormányzását, azt tanácsolja a józan ész, hogy minden intézkedés, a mennyire csak lehetséges, fájdalom nélkül történjék meg. Megígerte, hogy ily értelemben fogja felhasználni befolyását, de hozzá tette, hogy bele fog telni némi időbe, míg az alsóbb osztály tanulatlan mohamedánok képesek lesznek megérteni érdekeiket.

E három notabilis mindegyikének kijelenttem, hogy a vagyonos mohamedán osztálynak érdekében áll, hogy méltó legyen a cs. és kir. kormány kegyére, és közöltem velük, hogy másnap reggel érkezni fogok a polgári és katonai hatóságokkal, és ezekkel is tudatom, hogy mely sorsot szántak a hivatalnokoknak. Nem kevésbé megjegyeztem azt is, hogy abban az esetben, ha a vali utasításokat kapott csapataink fogadását illetőleg, erről is beszélni fogok vele. Végül kiemeltam, hogy az ő feladatuk lesz, a rendelkezésükre álló minden eszközzel gondoskodni hitsorsosaik fölvilágosításáról, hogy kedvező hangulattal fogadják a megszállást.

E hó 4-én elmentem Mazhar pasa főparancsnokhoz, elmondottam neki, hogy mit határozott a conferentia ezen vilajetre nézve, megismerttettem excellenciának a hivatalnokokra vonatkozó szándékaival, és kérdeztem, vajjon kapott-e már utasításokat csapataink fogadását illetőleg. Mazhar pasa azt mondta, hogy semmiféle utasítás sincsenek, és azért sajnálja, hogy mindenfelől küszöbön álló megszállásról érkeznek hozzá tudósítások. Ő úgy értelmezi a vali kötelességét, hogy külön utasítások nélkül is el kell rendelnie az ország védelmezését a megszállás ellen. Erre megjegyeztem, hogy az a legbiztosabb jele annak, hogy kormányaink békében élnek egymással, mert én itt vagyok, és azért nem helyes a basibozukok fölszólítása, és ennek rossz következményei lehetnek, melyeké a ő lesz felelős. Ugy láttam, hogy meggyőztem arról, hogy mindenestre várakoznia kell az utasításra, mielőtt felizgatná a fanatikus tömegeket.

Veli pasát, a katonai parancsnokot szerfölt megleppte a küszöbön álló megszállás híre. Azt mondta, hogy neki nincsenek utasításai ez esetre, sőt egészen készületlen.

E hó 4-én délután összegyűjtötté Mazhar pasa a tartományi tanácsost és több mohamedán notabilist rendkívüli ülésre. Előadta, hogy a határ minden pontjáról vannak tudósításai, melyek szerint küszöbön áll az osztrák-magyar csapatok bevonulása, és hogy előkezett az ideje, hogy minden készülteket megtegyenek a védelemre. Kifejtette azután hosszasan az ország segédiorrásait emberekből, fegyverekből, löszökből és élelmiszerekből, és el akarta hitetni a tanácsossal, hogy a sikeres ellentállás lehetséges. Eddig szokásban volt, hogy az ily kényes dolgokban a tanácsos mindig osztotta a váli véleményét. De ma másképen történt.

. . . effendi fölszólt és ezeket mondotta: „A valinak köszönjük a tudósításokat, melyeket a határról kapott, de meg kell jegyeznünk, hogy arról mi is tudunk annyit mint a váli, sőt többet. A conferentia egyik határozatának végrehajtásáról van szó, és eddig nem lehet tudni, hogy minő állást foglal el a porta a megszállással szemben. Kérem tehát a válit, közzéje velünk mindekelőt azt, hogy mit akar tenni a porta.” Midőn megváltotta a váli, hogy ő nem tudja és épen most intézett a parancsnokkal együtt kérdést Konstantinápolyba, ekkor indítványozta . . . effendi, hogy a tartományi tanács is küldjön táviratot, hogy megtudhassa a porta akaratát. Az indítványt elfogadták.

E közben Harkalovics, a consulátus tolmácsa, értesítette valamennyi hivatalnokot excellenciád határozatáról a jövőd sorsukat illetőleg, és ezzel kedvező hangulatot idézett elő náluk az új helyzet iránt.

Fájdalom, egyesek harcias kiáltozása a józan mohamedánok előtt kedvellen viszhangot keltett a hódokban és a tömegben. Már e hó 4-ét

követő éjszakra összegyűlekeztek itt ott a hódok és a tömeg. 5-én már fegyveres törökök voltak láthatók a bazárban, a kik elbeszéltek az érkezésnek, hogy az ellenség mindenfelől közeledik Szerajevó felé, azért zárják be a boltokat és menekjenek fegyvereikért, de azután jőjenek vissza, hogy tanácskozhassanak a bazárban a teendőkről. A tömeg vezére gyanán, Hadszi Loja, az ismeretes bandita került elő, a kit nagy tiszteletben tart a mohamedánok legelsőbb osztálya, mert csak keletyeneiket gyilkol meg és rabol ki. Az egész országban levő bandának ezen vezetője szerajevói, folyton ott lakik családja, őt magát már jó ideje üldözik a hatóságok, mert szerfölt veszélyesnek tartják. De a mohamedán török rokonszenve megőrja a fölfedeztetéstől. Így történt, hogy Szerajevóban rejthetőt és nyíltan fölléphetett az alkalmas pillanatban.

A tetőtől-talpig fölfegyverezett tömeg zajos üzeimel következtében mindenütt bezárták a boltokat és műhelyeket, Hadszi Lójának mind vezérének a megjelenése és mindenféle tulzolt hírek megremítették a keresztyén lakosságot.

Ezután részletesen leírja a jelentés az ismeretes eseményeket, melyeknek a föltisztviselők meggyilkolása lett az eredménye.

(Folyt. köv.)

## A román aktivitás indokolása.

Az erdélyi román lapok most közlik a július 20-án Nagy-Szebenben tartott román értekezleten felerölt aktivitás indokolását. A kisebbség indokolása Strevoiu előadó által a következő:

Mielőtt a küszöbön álló országgyűlési választásokkal szemben kövöndöl megatartás fejtegetésébe becsátkoznánk, szükséges tisztába jönnünk a felett, hogy a tisztelt értekezlet által kiküldött bizottság mit ért az általa ajánlott aktivitás folyama alatt.

Mi a románoknak aktivitásba lépése alatt nem azt értjük, hogy azok mint legyőzöttek egyik vagy másik országgyűlési pártjának rendelkezésére bocsássák magukat, hanem értünk alatta activ küzdelmet a nemzet javára ugyanazon jogok előérésére, melyeket a passivitást passiv ellentállással kívánunk megszerezni.

A cél ugyanaz, az eszközök különböznek.

Mi az activ eljárást ajánljuk a következő indokokból:

1. Minthogy a passiv politika nem fogadja el az állam törvényei által adott tért olyannak, melyen az öhajított jogok iránti küzdelem fölvétessék, miután tehát a passiv politika a priori ellentétben áll az egész állammal: innen az következik, hogy ha a jelen körülmények és törvények mellett az ország bármelyik pártja venné is kezébe a kormánygyeplőt, ellenfelünk söt ellenségünk lenne, mert a passiv politika elve megtagadja bármely kormánynak is a létezhetési jogát. Ennek következtésképen mindaddig, míg passivok maradunk, minden kormány jogositottnak érzeni magát csapásokat mérni ránk, gyengíteni bennünket, szóval ellenfeleink tekinteni minket, s velünk szemben követett ellenséges eljárásra nézve egy a legelsőbb helylyel, mint a külvilággal szemben is, ép a mi magatartásunkban fog igazolást találni.

Ellenfelétől senki sem várhat kedvezményeket, csak csapásokat.

Egy tekintet a passiv politika eddigi tizesztendéjére igazolni fogja ezen állítás igazságát. Bántalmazva, sértve voltunk minden nemzeti érdekeinkben még kulturális előmenetelünkben is, söt törvények is hoztak, melyek egyenesen ellenünk, erdélyi románok ellen vannak irányozva, azonban politikai naivitás lenne azt követelni valamely kormánytól, melylyel mi a legelősebb harcban állunk, s melytől megtagadjuk még a létezhetési jogot is, hogy az kiméljen bennünket, söt hogy segítségünkre legyen.

Az aciól reactiól idős elő, a vágás visszavágást, s ekép a passivitás soha sem lehetend azon tér, melyen a románok és magyarok közötti, ezen két nemzet érdeke a következtésképen az egész hazát annyira igényelt egyetértéshez el lehetne jutni.

2. A passiv politika nem kivethető.

A passiv politika értelme az, hogy az állam vezetése és igazgatása lehetetlenné tételessék az által, hogy a polgárok egy része visszatartja magát politikai jogainak gyakorlásától.

Ha a polgárok ama idős olyan hatalmas, hogy közreműködése nélkül az állam szekere valóban fenakad, akkor a passiv politikának megvan a jogosultsága.

Azonban mi azon véleményben vagyunk, hogy azok, kik ezeltől tíz évvel a passivitás politikáját kimondották, vagy nem tartották szemelőtt azon eszközöket, melyekkel az erdélyi románok rendelkeznek, vagy hogy nem vetettek számot azzal, hogy mily erői szükségessége a passiv politika sikeres gyakorlására.

Ne csaljuk meg önmagunkat. Nekünk nincs hatalmas aristokrátiánk, sem gazdag és fölvilágosult polgári osztályunk, melyek nélkülözhetlen tényezők arra, hogy a passiv politika sikerrel gyakoroltassék, s ha léteznek is nemzetek, melyek ezen tényezők nélkül is kivittak szabadságukat és fogaikat: e nemzetek amaz eredményt nem passivitás, hanem a legnagyobb aktivitás és erély folytán érték el.

Hogy a passiv politikai küzdelem nem felel meg erőnknek, bizonyítja a tíz évi passivitás alatt szerzett tapasztalat.

Minden passiv ellentállásunk mellett is a közügyek haladtak a maguk úfjokon, az államszekere egy percze sem akadt fen.

Söt ezen 10 évi tapasztalat ép azt mutatja, hogy ama két tényező nélkül a passiv politika ránk nézve kivihetetlen.

A szerdahelyi s később a gyulafehérvári értekezleten kimondott passivitás akarunk ellenére lassan-lassan a legteljesebb aktivitássá vált, ugyanarra, hogy ma tényleg már nem lehet a kérdés az, hogy fenntartjuk-e a passivitás politikáját, vagy nem, hanem csupán az, hogy az aktivitás, mely létezik már ezentul is — a román nemzet legalább kárára — idegenek által aknázassék-e ki, vagy ne?

Tagadhatlan tény, hogy az erdélyi román választók, i. e. csekély kivétellel, még a tisztán román kerületekben is, mint Naszód, Fogaras stb. részt vettek és vesznek az országgyűlési választásokban, azon külsőséggel, hogy képviselőknek nem románokat, hanem magyarokat, szászokat vagy zsidókat választanak, kik mint román választók által választott képviselők megjelennek az országgyűlésen a románokra nézve legkártékonyabb törvényeket hozni és védeni.

Nem hiszünk, hogy az ily passiv politika előmozdítsa a román érdekeket.

3. Minthogy a passivitás politikáját csak a román értelmiség követte, míg a nép zöme részt vett és részt vesz a választásokban, következik, hogy a passiv politika temészete tudata, hogy azon szoros kötelék, melyek előbb a román nép és intelligencia között léteztek, magyazultak, söt némely helyütt teljesen megszűntek: az előbb példás politikai fegyelem a passivitás által megsemmisített.

A román választók nélkülözvén természetes vezetőiket, megszokták, hogy idegenek által vezettessenek az urnához a hogy sokszor, mi nagyon szomorú dolog, aljas érdekért szavazzanak.

A jövő igazolanda, hogy nemzedékek fognak elmúlni és sok küzdelembe fog kerülni, míg a román nép és értelmisége között a régi kötelékek helyre lesznek állítva.

Ezen rosz annál nagyobb lesz, minél több időre hagyjuk a népét idegenek kezében, vagyis minél több időn át üzünk passiv politikát.

## Kolozsvár város háztartása.

Városunk adminisztratív gazdálkodásáról érdekes adatokat találunk a polgármester 1877. évről szóló jelentésében. Ez adatokból az általános érdekek közül ime itt közöljük a következő kivonatot.

aa) Szükséglet és fedezet.

A községi háztartás ez évben sem volt normális, mert a Redoute átalakítása és felszerelési költségére, kaszármái czélra megvásárolt külmagyar-utcai nagy kiterjedésű két házastelek 46,000 forintnyi árának törleszthetése a költségvetés keretén kívül igénybe vett póthitel, és tisztai szállásokban a városi bizottság által megszarozott és a nagyműve belügyministerium által engedélyezett községi 30% rovatat is, tett 314,931 frt 41 1/2 kr.

Tehát az előirányzottnál több a bevétel 43062 frt 71 1/2 krral.

Tettleges kiadás volt 352,674 frt 26 1/2 kr. Előirányzott fedez. 314,931 frt 41 1/2 kr., több kiadás 37742 frt 85 kr, pénztári-maradék 5319 frt 86 1/2 kr.

Az előirányzathoz képest 43,062 frt 1/2 kr. több-bevételre nézve megjegyezni kívánom, hogy abból a költségvetésbe be nem vezetett 1876-ik évi pénztár-maradékokra esik 1874 frt 37 kr, póthitel utján felvett kölcsönökre 17,920 frt, átfutó bevételekre 16,929 frt 57 kr, és így csatis 7838 frt 97 1/2 krt tesszen az előirányzatba felvett összegeken felül tett bevétel.

A 357,994 frt 13 kr. tettleges bevételből esik:

a) a házépítész javára 241,639 frt 87 kr, b) dologházára 406 frt 32 kr, c) kinostári bor- és husfogasztási adóé 45,506 frt 78 kr, d) kaszármára 60,264 frt 64 kr, e) szegényeké 10,176 frt 52 kr, együtt 357994 frt 13 kr.

De hogy ezen magasnak feltüntetett brutto bevétel a maga értékére leszállíthatassék, s a városnak 1877-ik évi netto jövedelme megállíthatassék, levonás alá vételnek azon tételek, melyek nem a város törzsvagyonyából, hanem részint rovatokból, részint adományokból, kinostári bor- és husfogasztási adóból, s más átfutó bevételekből, kölcsönvételekből s végre előlegezek visszavételeiből származnak, ezeknek összege pedig 158,991 frt 5 krt tevén, ennek a fő bevételből levonásával a törzsvagyon jövedelme 198,996 frt 8 krra tehető.



(218) (62-300)

**Elsinger M. J.**

Bécs, Neubau 2,  
Zollergasse,

Védjegyzet Ajánljuk védve  
**Elsinger M. J. és fiai**  
Bécs, Neubau, Zollergasse 2  
csász. kir. hadügyminisztérium, 6. felső hadtengerészeti és  
számos jótékony intézet sat. szállítói  
csász. királyi szabadalmazott gyárának  
legjobb és legajánlatmértőbb  
eső köpönyeit,  
kocsitakaró ponyvát, ággyetűt, sátorkelemét.

eső köpönye,  
kocsitakaró,  
ággyetű,  
sátorkelem.

(237) (7-10)  
Lyukas és avult fájós fogakat, valamint  
mindennemű  
**fogfájást**  
rögtön és sikeresen gyógyíthatni az általánosan  
előismert **indiai extrakt** által.  
Valóságában a kolozsvári egyedüli fograk-  
tárban **Wolf J.** gyógyszerésznél ügyesé-  
ben 35 krajczárért kapható.

**Stein János**

könyv- és zeneműkereskedésében Kolozsvárt kaphatók  
következő legújabb zeneművek:

111  
111  
111  
111  
111  
111  
111

**A kornevilli harangok.**

I. ábránd. HESS ADOLFTÓL. Ára 1 frt 20 kr.

**A kornevilli harangok.**

II. ábránd. HESS ADOLFTÓL. Ára 1 frt 20 kr.

**A kornevilli harangok.**

Keringő HESS ADOLFTÓL. Ára 1 frt.

**A kornevilli harangok.**

Keringő. RAIMUNDTÓL. Ára 80 kr.

**A kornevilli harangok.**

Polka. MOLNÁRFY J.-től. Ára 60 kr.

**A kornevilli harangok.**

Francia négyes. FAULWETTERTÓL. Ára 60 kr.

**In Weidlingau ist der**

**Himmel blau.**

Marsch von FRANZ ROTH. Ára 50 kr.



(2-3)  
**Ház ház!**

Széchenyi-utca 2. sz. m.  
A Kis-Szamosig terjedő csinos tornáccsal, 3 szoba, 1 konyha,  
2 emeletes padlás, istálló, kocsiz- és fűs-színrel, pin-  
czével ellátva, az udvaron kerttel.  
Továbbá: egy 40 vékás szántóföld és egy 65 vékás szántó-  
föld, mind két föld az Alsó-Kövespádon.  
Igen kedvező feltétel mellett, örökáron  
ELADÓ. — Értekezhetni Frank Kiss János özvegy, főtér  
33. szám Kolozsvárt.

**Egy nevelő**

jó bizonyítványokkal ellátva, ki a német és francia nyelvet  
alaposan bírja és a rajzolásban kitűnően jártas, ajánlkozik  
egy jó házhoz nevelőül.  
Bővebb felvilágosítást nyerhetni Széchenyi-ut. 20 sz. alatt.  
(319) (2-2)

A cs. k. szabad.  
**triesti általános biztosító társaság**  
(Assicurazioni Generali)  
alapított 1831-dik évben.

Alólírtak van szerencsése köztudomásra hozni, hogy a triesti általános biztosító  
társaság (Assicurazioni Generali) budapesti vezérigynöksége által, ezen intézet  
**kolozsvári főigynökségének vezetésével**

**kötvényeinek kiállítási jogával megbízott.**

Ezen társaság, hazánkban is már mely 40 évnél tovább működik, oly gazdagon  
van dotálva és oly nagy bizalomnak örvend, hogy tulajdonképen felesleges azt még kü-  
lönösen ajánlani.

Az 1877-ki üzlet évre kiadott mérleg alapján:

|                                                                    |                       |
|--------------------------------------------------------------------|-----------------------|
| Részvénytőkéje                                                     | 4,208,000 frt. — kr.  |
| Készpénz díj tartalékai                                            | 17,794,212 frt 25 kr. |
| Már megkötött biztosítások után a következő években esedékes díjai | 11,466,002 frt 95 kr. |
| Egy évi készpénz díjbevétele meghalad                              | 10,000,000 frtot.     |

A biztonság tehát, melyet az általam képviselt társaság nyújt, minden kétségen  
feljül áll, egy hasonlóan károsesetknél tanúsított pontosság, mely et fennállása óta tényleg teljesített.  
122,988,891 frt 39 kr. összszegre menő kárfizetésével eléggé igazolt.

Ezeknek előrebocsátása után azon reménynek adok kifejezést, hogy számos biztosítások-  
kal leszek mind azok részéről megtisztelve, kikmindenek előtt is első sorban saját érdekük megvédését  
tartják szemük előtt, minék lelkiismeretesen megfelelnek, én is legfontosabb kötelességemnek ismerendem.

Társaságom biztosít legolcsóbb díjak és legkedvezőbb feltételek mellett:

1. Tűz- és villám által okozott károk ellen épületeket, azokban levő ingóságokat, mint bútort, terményeket, szénát, szalmát, szekert, marhákat és más gazdasági eszközöket sat. A fizetmény oly csekély, hogy azt egy előrevigyzó tulajdonos sem sajnálhatja, ezáltal éges szerencsétlenség esetére, nagy veszteségtől mentődvén meg. Négy évi biztosítási díj lefizetése mellett 5 évre nyújtatik biztosítás. Ez esetben a biztosított egy egész ingyen évet és e mellett még 4 évre eső bélyeg- és postabér illetéket takarít meg.
2. Jégverés ellen, melyeknél a károk, szinte úgy mint a más ágaknál előfordulók, a káredekem nélküli folyósítás után azonnal és teljes értékben fizetettnek meg; díj-után fizetés pedig soha sem követeltetik.
3. Tőkéket járadékokat és nyugdíjakat az ember életére, mely az intézet által, halál vagy élet esetére fizetendő.
4. Árukat, útközben vizen vagy szárazon előfordulható szállítmányi károk ellen.

**BOÉR SÁNDOR,**

a triesti általános biztosító-társaság kolozsvári főigynöke.

**IRODA:** Kolozsvárt főtér, 16-dik szám alatt, hová ügynökség elvála-  
lása iránti nyilatkozatok intézendők és hol biztosítási ajánlatok is, a legpontosabb elintézés  
végett elfogadtatnak. (316) (2-3)

Kézi és fali  
**térképek.**  
ATLASZOK,  
Földgolyók.

**Iskolai könyvek.**

Szótárak,  
nyelvtanok  
és  
társalgási könyvek.

Stein Jánosnál  
Kolozsvárt.

Stein Jánosnál  
Kolozsvárt.

(305) A jelen új tanév alkalmából van szerencsém tudósítani  
(7-\*)  
a t. cz. igazgató, tanár, tanító- és nevelő urakat, tanuló ifjúságot, és egyáltalában

**ERDÉLY ÖSSZES TANINTÉZETEIT,**

hogy könyvkereskedésben, mely újabb időben megint nagyobb kiterjedést nyert, úgy, hogy ma már mint  
**Erdély legnagyobb könyvcsarnoka egyedül áll, mindenféle**

**iskolai könyvek, tankönyvek és tanszerek**

egyetemek, gymnásiumok, képezdék, ipar- és polgari iskolák, elemi-  
és néptanodák, valamint magánintézetek számára nagy készletben tartatnak és folyvást  
**kaphatók.**

Nagyobb megrendeléseket kérem idején beküldeni, hogy a kívánt példányok száma iránt tájékozhasam ma-  
gamat folytonos megrendeléseimmél és hogy a megküldésben késedelem ne történjék.

Tömeges megrendeléseknél pontos szolgálat, előnyös feltételek és jutányos  
árak biztosítása mellett tiszteletpéldányokat, saját kiadásaimból pedig ingyen-  
példányokat bocsátok a t. megrendelők rendelkezésére, szegényebb  
sorsu tanulók számára.

Czím- és árjegyzékkel az iskolai könyvekről, valamint bárminemű könyv-  
jegyzékekkel kívánatra azonnal és ingyen szolgálok.

**Stein János,**  
könyv-, mű- és zeneműkereskedése.

Római és hellen  
**remekírók,**  
szótárral és jegyzetekkel  
ellátva.

**Iskolai könyvek.**

Rajz- és szépírásminták,  
nagy  
választékban.